

IES Josep Vallverdú -Les Borges Blanques 9-VI-06

Sembla inevitable que qui ha presenciada la naixença i primers passos d'una entitat, actuarà sempre des d'una perspectiva històrica a l'hora de parlar-ne.. Aquí hi ha altres persones que van veure també posar la paletada inicial de ciment que substituïria l'antic camp de futbol pel primer l'Institut que tenia les Borges; els equips docents, administratius i de serveis del primer curs 1980-1981 són tan pioners de l'obra com els mestres d'obres ..

Personalment, la meua concepció d'aquest institut va solidificar-se profundament quan el van batejar; era l'any de la jubilació de qui us parla. Em dolia deixar la casa i, sobretot, l'element humà que la feia viure. Per altra banda, l'entrada en la cessació d'una feina que has estat fent com ocupació central durant desenes d'anys, és un fenomen únic, que passa una sola vegada a la vida. Em feia recança deixar aquest institut que havia vist nàixer, ho confesso, perquè tenia clavats dintre meu els seus primers ~~meu~~ ^{vuit} anys de vida, que foren ~~com~~ de creixença no només de la casa i les classes i els cursos i les successives promocions, sinó de tots nosaltres. Vam créixer en responsabilitats, vam créixer en implantació a la població, vam ser, malgrat que modestament no ho pretenguéssim, una referència.

I va venir l'anunci de la jubilació d'un professor, el qui ara us parla, un dels de la primera hora ~~que es retirava~~, que deixava l'equip docent; els companys em van regalar una ràdio força espectacular, que encara funciona - a mitges, com el seu propietari - i vam fer la festa ~~corresponent~~ ^{corresponent} i un àpat amb alumnes. Però les ^{grans}

ocultes forces, que sempre maquinen, en aquest cas generosament, havien començat les gestions prop de La Generalitat per batejar l'institut amb el meu nom : per sort me'n van informar a l'avançada via enllaços de confiança , i em demanaven a veure què me'n semblava.

Jo vaig respondre amb una frase que alguns van prendre com una mena de broma mig macabra: vaig dir " espereu que em mori", i la frase em va sortir de dins de la manera més natural del món. Sempre he trobat explicable que si es vol dedicar un edifici, una infraestructura, etc determinats a una persona, es busqui algú que en vida va fer quelcom que és tingut per positiu.

I que sigui aquest el camí habitual és també explicable perquè una persona morta ja no pot desviar-se de la trajectòria feta, mentre que la vivent encara és capaç de donar algun mal exemple, desmerèixer-se i deixar malparada tota aquella maniobra en favor seu...

Els promotors de la idea, tot amb tot, tenien ja les embastes de la dedicació assegurades, la Conselleria hi havia donat el vist i plau, el Claustre sembla que en pes ,també, l'Ajuntament de Les Borges igualment i els pares d'alumnes eren els primers interessats a batejar l'institut amb un nom de persona. Vaig dir amén.

Tinc prou anys per no voler entelar les situacions amb mentides, i dic les coses pel dret , com pot llegir-se en els meus darrers llibres d'assaigs. Per tant, confesso que en el suggeriment que esperessin al bateig després de la mort no hi havia cap falsa modèstia, sinó una lleugera intranquil.litat precisament de por que no arrossegés lleugeresa aquell nomenament. De content ho estava molt. I agraït profundament .

Tot va anar bé, i més tard l'amic Fèlix Martin va picar la pedra de l'entrada amb la saviesa escultòrica que en ell és inspiració.

Sóc l'única persona que quan telefona a l'Institut no l'anomena pel seu nom, em fa vergonya. Demano : és l'IES de les Borges? Quan hi haurà dos IES ja veurem com ho resolc.

Treballar en aquest institut ens permeté de contactar amb la comarca, aquesta estimada comarca tan castigada per les insuficiències de tot ordre: vam visitar pobles , amb el director Toll - parlo dels començaments; vam fer propaganda de Les Garrigues als professors que venien de fora a exercir aquí, per tal que s'hi adaptessin amb interès; i només vaig lamentar aviat que, de mica en mica, l'extensió i generalització de l'ús del cotxe particular originés la desbandada diària en acabar-se les classes, i deixés en minoria vergonyant els professors residents a la vila. Alguns de nosaltres vivíem tan prop que ens podíem considerar borgencs, però no constituíem un grup significatiu amb presència damunt la població, ens hi projectàvem només alguns i amb càrrega estrictament personal. . És així que s'ha anat perdent l'autèntic mutu contacte .

Ara escolto professors en actiu, aquí i arreu, lamentar-se de les dificultats que topen en l'exercici de la seva tasca; sembla com si d'una manera general, l'alumnat hagués perdut interès per les matèries i pel fet mateix d'aprendre. Fins i tot en sectors universitaris els Directors de Departament es queixen d'haver de baixar el sostre de l'exigència, perquè l'alumne no arriba a encaixar en els programes. I no diguem en totes les etapes de la secundària.

És un signe preocupant, perquè precisament l'adolescència fou poc temps enrere i hauria de ser sempre, etapa d'interès per conèixer el món que s'obre al davant, de la mateixa manera que aquell/a adolescent s'interroga pel món que se li obre a dins. A mi, perenne encuriosit, em resulta inexplicable que els joves no vulguin aprendre, però també que costi de fer-los entendre que si no posen els colzes damunt la taula i hi esmercen temps aprendran malament i a mitges, i oblidaran de pressa i totalment.

L'etimologia pot tenir una bona força moral: als meus alumnes els parlava que el mot estudiar venia d'un verb llatí, *studeo* que vol dir en primera accepció esforçar-se. Així, qui estudia vol dir que hi posa el coll. Alumne, per altra banda, prové del verb *alo*, alimentar, aquell que és nodrit (en aquest cas per la ciència), o aquell a qui es donen ales; i *educar* és fer avançar, estirar endavant o enlaire. En tots tres casos la idea del creixement i maduració per l'esforç es prou manifesta.

Hi ha altres neguits que somouen els professors: em diuen que semblen trobar-se desatesos, com socialment flotants, talment la societat no els atorgués solidesa. El contacte amb les famílies sembla haver-se de basar estrictament en el reconeixement sense reserves, proclamat d'entrada pels pares i mares, de les virtuts dels seus fills, mentre es posa en dubte qualsevol altre element concurrent en l'educació: professors, mitjans, direccions, Conselleria. Grapats d'alumnes poden fàcilment caure en indiferència davant de la matèria, no tenir paciència per al perllongat camí dels cursos, els temes els semblaran llargs en excés i inútils. I, amb una punta d'irritació demano: qui és ell, qui són ells, per qualificar un tema, una assignatura, un crèdit, d'inútil?

lògica

No poden dir-ho, i si els permetem opinar, cosa ~~que sempre està bé~~
~~en principi~~, han d'estar disposats a escoltar els nostres arguments
de redreç, perquè nosaltres, els professors, sí que sabem què és la
matèria, què són els temes-

La llibertat dins la facilitat és un dels grans enemics de la
formació del jovent.

Facilitat? A la vida res no és fàcil, ni viure cada dia.

Cal que es formuli una reconducció moral, una astringència i
un neoascetisme establert, que posi cadascú al seu lloc. El jovent ha
banalitzat l'estudi, i potser moltes famílies, també fluixes ~~de~~ *en autèntics*
combinen les ~~moltes~~, sense l'autoritat sobre els membres joves, han contribuït a
aquesta hostilitat somorta davant el món de l'ensenyament. I això
es respira al carrer,

Per exemple, està mal vist prohibir. I no obstant això, cal
prohibir determinats actes i actituds concrets. No tot han de ser
portes obertes i passaports cap al lliure obrar. Qui tingui autoritat
que recordi que n'està investit. I un cop explicat que entre les seves
atribucions hi ha la de dir prou en determinats moments, cal un
pacte de funcionament, un pacte entre autoritats docents, famílies i
joves, on tothom n'accepti els termes, gràcies al qual pacte el dia a
dia sigui un plàcid i constant recordatori que l'ensenyament en el
seu conjunt és obligació de tots, i ha de ser també goig i fruit per a
tothom.

Tinc una certa fama de persona donada a la prudència,
encara que, pel sermó que se m'ha escapat, potser he fet fila de
padrinet irritable. Però, oi que sovint us heu sentit igual? I és
que d'educadors no ens jubilem mai del tot.